

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

Ethical Dilemma

Guidance for Implementation of HA Standards (4th Edition)

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ธันวาคม 2560

Ethical Dilemma

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

WHAT:

Ethical dilemma เป็นประเด็นทางจริยธรรมที่ยากในการตัดสินใจเนื่องจากมีฐานคิดทางจริยธรรมที่ขัดแย้งกัน หากตัดสินใจบนฐานคิดหนึ่ง ก็อาจขัดแย้งกับอีกฐานคิดหนึ่ง

WHY:

การมีแนวทางและกลไกช่วยเหลือที่ชัดเจน จะทำให้มีการตัดสินใจที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และทำให้ผู้ตัดสินใจไม่รู้สึกผิดหรือถูกตำหนิในภายหลัง

HOW: ควรมีกลไกครอบคลุมกรณีต่อไปนี้

- เรื่องง่าย ๆ มีจัดทำข้อสรุปสำหรับการตัดสินใจให้ทุกคนปฏิบัติตาม
- เรื่องที่ต้องพิจารณาเฉพาะกรณี จัดทำแนวทางการใช้ดุลยพินิจ
- เรื่องที่ผู้เกี่ยวข้องไม่มั่นใจ จัดให้มีกลไกให้คำปรึกษาภายในองค์กร
- เรื่องที่ไม่สามารถสรุปได้ในองค์กร หาช่องทางปรึกษาผู้เชี่ยวชาญภายนอก

การจัดการกับ Ethical Dilemma

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

Recognise

รับรู้ที่เกิดประเด็นจริยธรรม
ที่ยากลำบากในการตัดสินใจ
เนื่องจากมีความขัดแย้งกัน
ในค่านิยม หลักการ หลัก
จริยธรรม

Break

วิเคราะห์เพื่อจำแนกประเด็น
หรือหลักการที่ขัดแย้งกัน
ออกมาให้ชัดเจน เช่น การ
คุ้มครองสิทธิเด็ก vs ความ
ต้องการของพ่อแม่

Seek

หาข้อมูลเพิ่มเติมจาก
แหล่งต่าง ๆ
ทั้งคำแนะนำขององค์กร
วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
และมุมมองของผู้ป่วย

Decision

ตัดสินใจบนพื้นฐานของ
เหตุผลและหลักการที่รับฟัง
ได้ (ถ้าทำได้) และบันทึกไว้
เป็นลายลักษณ์อักษร

Critical Analysis

มีกลไกในองค์กรเข้ามาช่วย
วิเคราะห์เชิงลึกรอบด้าน กรณี
ที่ผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถ
ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

Court

อาจจะต้องขอความเห็น
จากศาล กรณีที่ไม่
สามารถหาข้อยุติได้

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

คุณจะให้การรักษาเพื่อยืด
ชีวิตหรือไม่ ถ้าเชื่อว่าการ
รักษานั้นไม่มีประโยชน์?

Would you ever give life
sustaining therapy if you
believed it to be futile?

Yes: **35%**

No: **24%**

It depends: **41%**

ตัวอย่าง Ethical Dilemma

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

คุณเคยแนะนำหรือให้การรักษาเพื่อยืดชีวิตผู้ป่วยหรือไม่ แม้จะพิจารณาแล้วว่าไม่มีประโยชน์

Yes - 23.6%

No - 37.0%

It depends - 39.4%

“ผมเคยดูแลคุณตาซึ่งใกล้จะเสียชีวิตคนหนึ่ง ท่านต้องการพบหลานสาวก่อนที่จะเสียชีวิต ผมจึงให้ IV therapy เพื่อไปอีก 3 วันจนหลานสาวมาพบ และคุณตาก็เสียชีวิตในคืนนั้น”

“ครอบครัวบางครอบครัวมีความคาดหวังที่เป็นไปไม่ได้เลย แม้ว่าจะพยายามให้ข้อมูลอย่างเต็มที่แล้วก็ตาม ในรายนี้ผมต้องให้การดูแลต่อเนื่องไป แม้ว่าจะไม่สบายใจนัก”

“ผมไม่มีสิทธิ์ที่จะตัดสินว่ามีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ จนกว่าผู้ป่วยจะมีอาการสมองตายชัดเจน มันเป็นเรื่องความคิดเห็น เราทุกคนก็ต้องตายในที่สุด”

“ผมจะไม่แนะนำทำการรักษาเพื่อยืดชีวิตถ้าเห็นว่าไม่มีประโยชน์ แต่ก็จะให้ถ้าผู้ป่วยหรือครอบครัวต้องการ”

“ทำไมจะต้องสูญเสียเงินทองและเวลาถ้ารู้อยู่แล้วว่าผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร?”

“ผมจะให้การรักษา ถ้าเห็นว่าเป็นการให้เวลาครอบครัวเพื่อยอมรับการตายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้”

ตัวอย่าง Ethical Dilemma

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

**คุณเคยพิจารณายุติการรักษาเพื่อยืด
ชีวิตตามความต้องการของครอบครัว
แม้จะรู้สึกว่ามันเร็วเกินไปหรือไม่?**

Yes - 16.3%

No - 54.5%

It depends - 29.2%

“ฉันไม่เคยมีส่วนในการยุติการรักษาเพื่อยืดชีวิต ครอบครัวสามารถหาแพทย์คนอื่นมาจัดการถ้าต้องการ
อย่างนั้นจริงๆ”

“มันขึ้นอยู่กับว่าเราให้ความหมายคำว่า “เร็วเกินไป (premature) อย่างไร ฉันรู้สึกแตกต่างกันระหว่างกรณี
ต่างๆ เช่น การตายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่มีความหวัง คุณภาพชีวิตก็แย่ กับ ไม่มีความหวัง แต่ยังมี
มีคุณภาพชีวิต กับ มีความหวังบ้างแต่คุณภาพชีวิตแย่ ฉันพยายามคิดว่าอะไรคือสิ่งที่ผู้ป่วยต้องการ”

“จะไม่ทำถ้าเป็นความต้องการของครอบครัว แต่ถ้าผู้ป่วยยืนยันก็จะทำให้”

“นี่เป็นเหตุผลที่โรงพยาบาลต้องมีคณะกรรมการจริยธรรม ผมจะส่งกรณีนี้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น”

คุณจะใช้ทรัพยากรที่หายาก/
ราคาแพง กับผู้ป่วยอายุน้อย
มากกว่าที่จะใช้กับผู้สูงอายุ
มากกว่าแต่ไม่เฉียดจะเสียชีวิต
หรือไม่?

Would you ever devote
scarce or costly resources
to a younger patient
rather than to one who
was older but not facing
imminent death?

Yes: **27%**

No: **39%**

It depends: **35%**

เป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ที่จะทำ
หัตถการที่ไม่จำเป็น เนื่องจาก
ความกังวลเกี่ยวกับเรื่อง
malpractice?

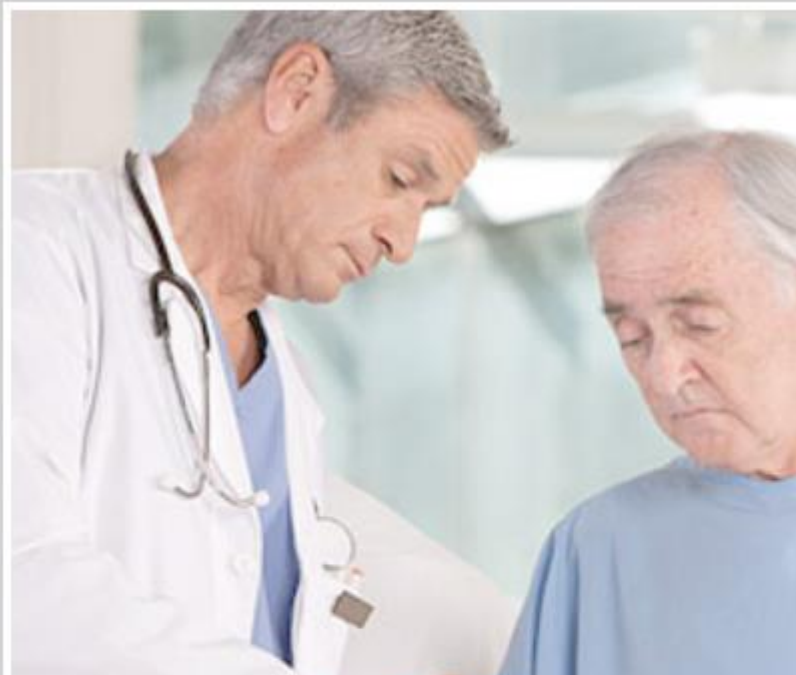

Is it ever acceptable to
perform 'unnecessary'
procedures due to
malpractice concerns?

Yes: **23%**

No: **55%**

It depends: **22%**

Would you hide
information from a
patient about a terminal
or preterminal diagnosis
to bolster their spirit?

Yes: **10%**

No: **72%**

It depends: **18%**

คุณจะปิดบังผู้ป่วยเกี่ยวกับการ
วินิจฉัยโรคซึ่งอยู่ในระยะท้ายที่ไม่
สามารถรักษาได้ เพื่อที่จะประคับ
ประคองจิตใจของผู้ป่วยหรือไม่?

เป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ที่จะ
ปิดบังความผิดพลาดที่เกิดขึ้น
ถ้าความผิดพลาดนั้นไม่ได้
ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย?

Is it ever acceptable to
cover up or avoid
revealing a mistake if that
mistake would not cause
harm to the patient?

Yes: **16%**

No: **63%**

It depends: **21%**

ควรจะอนุญาตให้แพทย์ได้
ช่วยเหลือผู้ป่วยในการทำให้
จบสิ้นชีวิตของผู้ป่วยในบาง
สถานการณ์?

Should physician-assisted
suicides be allowed in
some situations?

Yes: **47%**

No: **40%**

It depends: **13%**

คุณจะยังคงรักษาผู้ป่วยต่อไป แม้ว่า
ครอบครัวของผู้ป่วยต้องการที่จะยุติ
การรักษา ถ้าคุณยังคิดว่าผู้ป่วยมี
โอกาสที่จะฟื้นตัว?

Would you ever continue
treating a patient-despite
a family's wishes to end
treatment-if you felt the
patient had a chance
to recover?

Yes: **23%**

No: **32%**

It depends: **45%**

เป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ที่จะระบุอาการ
ของผู้ป่วยมากกว่าที่เป็นจริง หรือผิดไป
จากความจริง เมื่อจะส่ง claim ประกัน
หรือขออนุญาตก่อนรักษา เพื่อให้
คุ้มครองบริการที่ผู้ป่วยจะได้รับ?

Is it ever acceptable to
overstate or falsify a
patient's condition
when submitting
claims or seeking
prior authorization?

Yes*: **13%**

No: **75%**

It depends: **12%**

* In order to get the patient's
services (eg. drug, treatment,
hospital stay) covered.

คุณจะปฏิเสธที่จะรักษาผู้ป่วยที่ได้รับการคุ้มครองในระบบเหมาจ่าย ที่ไม่ปฏิบัติตามแผนการรักษา หรือใช้ทรัพยากรมากกว่าจำเป็นหรือไม่?

Would you ever dismiss a patient who is 'non-adherent' or who 'overuses' resources on their capitation plans?

Yes: **32%**

No: **33%**

It depends: **35%**

คุณจะ undertreat อาการปวด
ของผู้ป่วยเนื่องจากกลัวว่า
ผู้ป่วยจะติดยาหรือไม่?

Would you ever
undertreat a patient's
pain for fear of
the patient
becoming addicted?

Yes: **15%**

No: **65%**

It depends: **20%**

คุณจะรายงานว่าพฤติกรรมของเพื่อนแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์เนื่องจากการดื่มสุราหรือการเจ็บป่วยหรือไม่?

Would you ever report a physician, friend, or colleague who occasionally seemed impaired by alcohol or illness?

Yes: **78%**

No: **4%**

It depends: **18%**

เป็นการถูกต้องหรือไม่ที่จะให้
intensive care แก่เด็กซึ่งจะเสียชีวิต
ในไม่ช้า หรือแม้รอดชีวิตก็จะมี
ปัญหาคุณภาพชีวิตที่รุนแรง?

Is it right to provide
intensive care to a
newborn who will either
die soon or survive but
have an objectively
terrible quality of life?

Yes: **34%**

No: **27%**

It depends: **39%**

ในบางสถานการณ์ คุณจะทำแท้งให้
ผู้ป่วยหรือไม่ แม้ว่ามันจะขัดแย้งกับ
ความเชื่อของคุณ?

Would you perform an
abortion in certain
situations, even if it
were against your
own beliefs?

Yes: **51%**

No: **36%**

It depends: **13%**

ถ้าคุณแน่ใจว่าหัตถการบางอย่างจะ
ช่วยผู้ป่วยได้ เป็นที่ยอมรับหรือไม่ว่า
จะอธิบายเรื่องความเสี่ยงให้ดูรุนแรง
น้อยลง เพื่อที่จะให้ผู้ป่วยยินยอมรับ
การทำหัตถการ?

If you are sure that a
certain procedure will
help a patient, is it ever
acceptable to be less
aggressive about
describing the risks in
order to get the patient's
informed consent?

Yes: **10%**

No: **80%**

It depends: **10%**

คุณจะบอกผู้ป่วยหรือไม่ ถ้าคุณรู้ว่า
ผู้ป่วยจะได้รับการทำหัตถการโดย
แพทย์ที่มีทักษะไม่ได้มาตรฐาน?

Would you inform a
patient if you knew they
were scheduled to have
a procedure done by a
physician whose skill you
knew to be substandard?

Yes: **47%**

No: **16%**

It depends: **37%**

Is it ever acceptable to prescribe a placebo treatment to a patient who doesn't require treatment but is adamant about receiving it? **แน่แน่**

Yes: **34%**

No: **48%**

It depends: **18%**

เป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ในการให้การรักษาด้วยยาหลอก แก่ผู้ป่วยซึ่งไม่จำเป็นต้องได้รับการรักษาใดๆ แต่ผู้ป่วยยืนยันที่จะขอยา?

ตัวอย่าง Ethical Dilemma

นภาพถาวรพยาบาล (องค์การมหาชน)
Accreditation Institute (Public Organization)

คุณเคยสั่งการรักษาที่เป็นยาหลอก (placebo) เพียงเพราะผู้ป่วยต้องการการรักษาหรือไม่?

Yes - 23.5%

No - 58.3%

It depends - 18.2%

“ฉันคิดว่าพวกเราทำอย่างนี้กันตลอด เมื่อผู้ป่วยมาด้วยการติดเชื้อไวรัสแล้วต้องการยาฆ่าเชื้อ เพราะพวกเขาคิดว่ามันเป็นสิ่งเดียวที่จะช่วยพวกเขาได้”

“การหลอกลวงผู้ป่วยเกี่ยวกับการรักษาเป็นสิ่งที่ไม่ OK อย่างแน่นอน.”

“ฉันมีประสบการณ์พอที่จะรู้ว่าไม่สามารถช่วยทุกคนได้ และฉันก็ยอมให้ตัวเองมีภาพว่าบางทีอาจจะทำให้ผู้ป่วยผิดหวังได้”

“ในการศึกษาบางงาน พบว่า placebo ส่งผลให้ผู้ป่วยดีขึ้นถึง 30%”

“ก็ถ้าไม่มีข้อบ่งชี้ในการให้ยา การสั่งจ่าย placebo ก็ช่วยประหยัดเงินและลดความเสี่ยงต่ออาการข้างเคียงได้”

Is it ever acceptable to breach patient confidentiality if you know that a patient's health status (eg, communicable disease) could be harming others?

Yes: **63%**

No: **14%**

It depends: **23%**

เป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ที่จะละเมิดการรักษาความลับของผู้ป่วย ถ้าคุณรู้ว่าปัญหาสุขภาพของผู้ป่วยอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ป่วย เช่น เป็นโรคติดต่อ?

คุณคิดว่าคุณสามารถที่จะรักษา
ความไม่มีอคติในพฤติกรรมการจ่าย
ยาได้หรือไม่ ถ้าคุณยอมรับการเลี้ยง
อาหารกลางวันจากผู้แทนยา?

Do you feel that you
could be unbiased with
prescribing habits if you
accept lunches from
pharmaceutical reps?

Yes: **72%**

No: **20%**

It depends: **8%**

What was your toughest ethical dilemma?

- Withdrawal of treatment
- Requests for assisted suicide
- Overstating conditions to get care
- Deciding whether to report a colleague
- Dealing with family conflicts in end-of life issues

Ethical Dilemma (Nursing)

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

1. อิสรระของผู้ป่วยกับการควบคุมโดยพยาบาล (ผู้ป่วยปฏิเสธ คำแนะนำของพยาบาลทำให้ผลการรักษาไม่ดีอย่างที่ควร)
2. **Pro-life vs Pro-choice** เกี่ยวกับเรื่องการทำแท้ง
3. **Honesty vs Information** (จะบอกข้อมูลแก่ผู้ป่วยเพียงใด หากข้อมูลนั้นอาจจะทำให้ emotional distress)
4. การดูแลเด็ก (การบอกข้อมูลของเด็กแก่พ่อแม่ อาจละเมิดหลัก privacy)
5. การเลือกใช้ทรัพยากรในผู้ป่วยที่สิ้นหวังกับผู้ป่วยที่มีหวัง

Ethical Dilemma (ผู้บริหาร)

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

1. สมดุลระหว่างคุณภาพบริการกับประสิทธิภาพ
2. การปรับปรุงการเข้าถึงบริการ
3. การสร้างกำลังคนสุขภาพในอนาคต
4. การดูแลผู้ป่วยระยะท้าย
5. การจัดสรรยาและอวัยวะที่ขาดแคลน
6. การจัดสรรทรัพยากร เช่น จะจ้างคนเพิ่มหรือจะซื้อเครื่องมือ
7. การจัดการความสัมพันธ์กับผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของแพทย์